

Бекітемін:
«Әсем» бөбекжай
балабақша менгерушісі
Ә.Т.Дөнен

ТӘРБИЕЛЕУ-БІЛІМ БЕРУ ПРОЦЕСІНІҢ ЦИКЛОГРАММАСЫ					
Білім беру ұйымы (балабақша)	«Әсем» бөбекжай балабақшасы				
Топ/сынып	Мектепалды топ				
Тобы, топтың реттік саны, атауы	«Қыран» топ Бала саны 25				
Балалардың жасы	5 жасар балалар				
Педагогтің аты-жөні	Тогызбаева Жаксыгул Арапбаева Гүлнұр				
Жоспардың күрылу кезеңі (апта күндерін, айды, жылды көрсету)	29.05 - 02.06.2023ж.				
Апта күндері	<i>Дүйсенбі</i>	<i>Сейсенбі</i>	<i>Сарсенбі</i>	<i>Бейсенбі</i>	<i>Жұма</i>
Күн тәртібі					
Балаларды қабылдау	Балаларды көңіл-қүйіне байланысты дене температурасын өлшеп, қабылдау. (қарым-қатынас іс-эрекеті)				
Ата-аналармен	Ата-аналармен жазғы уақыттағы күн тәртібі мен киіндіру тәртібі туралы әнгімелесу.				

әңгімелесу, кеңес беру					
Балалардың дербес әрекеті (баяу қымылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарап және тағы басқа әрекеттер)				<p>Еңбек: отырғызылған өсімдіктерді құту (суару, қопсыту, арамшөптерден тазарту) Мақсат-міндеттер: өсімдіктерге қамқорлық жасауға деген құштарлықты тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндеттін соңына дейін атқаруға машиқтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.</p> <p>(еңбек іс-әрекеті)</p>	<p>Еңбек: алаңды ұсақ бұтақтардан тазалау. Мақсат-міндеттер: жалпы жұмысқа қатысу, мәселені соңына дейін жеткізе білуді тәрбиелеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндеттін соңына дейін атқаруға машиқтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.</p> <p>(еңбек іс-әрекеті)</p>
				<p>"Кемпірқосақ" қымыл-қозғалыс ойыны. Мақсат-міндеттер:</p>	<p>Үстел үсті ойыны."Лото". Мақсат-міндеттер: балалардың</p>

				<p>қабылдау қабілетін, түстерді ажырата білуді жетілдіру. Ойын барысы. "Кемпірқосақ" санақ күралымен таңдалады, ол ойыншыларға екі қолын екі жаққа қаратып қарсы тұрады (бүкіл ойын барысында ол өз орнында қалады). "Кемпірқосақ" түсті атайды. Ойыншылар бұл түсті өздері немесе көршілерінің біреуінің киімінен табады (сіз басқалардың киімдерін ұстай аласыз) және осы түске қолын тигізіп, "кемпірқосақтың" қолының астынан жүгірмей өте алады. Егер ойыншыда</p> <p>зейіндерін, логикалық ойлау қабілетін, ұсақ қол моторикасын дамыту.</p> <p>Құралдары: балалардың қалаулары бойынша заттарды, ұғымдарды, құбылыстарды, жан-жануарларды, адамның әрекетін топтастыруға арналған түрлі тақырыптағы лотолар.</p> <p>(танымдық іс-әрекет)</p> <p>"Өзіне жұп тап" қимыл-қозғалыс ойыны.</p> <p>Мақсат-міндеттер: балаларды ойынның шартын бұзбай ойнауға, белгі</p>
--	--	--	--	---

				<p>қажетті тұс болмаса және аталған тұске қол тигізе алмаса, ол "кемпірқосақ" астынан тез жүгіріп өту керек. Егер "кемпірқосақ" ойыншыны ұстаса, онда ол жаңа "кемпірқосаққа" айналады және ойын жалғасады. Түзету тапсырмасы: кемпірқосақтың түстеріндегі алғашқы дыбысты бөліп көрсету. (дene шынықтыру) Еркін ойын: "Ұш нэрсені атаңыз". Мақсат-міндеттер: балалардың заттарды топтастыра білу қабілетін жетілдіру. Ойын барысы. Бір сөзбен қандай</p> <p>бойынша, мәтіннің сөзіне сай қимыл- қозгалыс жасауға дағдыландыру, зейіндерін, байқағыштықтарын, жүгіру мен жүргү- дағыларын дамыту. Ойын барысы. Тәрбиеші ойнаушыларға негізгі түстен бір-бір жалаудан таратады. Даңғыраның белгісімен, шапалақпен – жалауын көтеріп алаңда жүгіреді. Келесі белгімен – даңғыраны бірнеше ұрғылаумен, шапалақпен, "Өзіңе жұп тап" - деген сөзбен, түстері бірдей жалаулары бар балалар жұп құрады. Әр жұп өз</p>
--	--	--	--	---

				<p>нысандарды атауға болады: гүлдер, құстар және т.б. "Гүлдер!" - дейді тәрбиеші және кішкене кідірістен кейін допты балаға лақтырады. Ол жауап береді: "түймедақ, раушан, жүгері гүлі".</p> <p>(қарым-қатынас іс-әрекеті, танымдық іс-әрекет, зерттеу іс-әрекеті)</p>	<p>беттерімен фигура жасайды. Жұпсыз қалғандарға ойнаушылар мынадай сөздер айтады: "Арман, Арман, аузынды ашпай, тезірек жұбынды таба ғой". Содан кейін белгі бойынша барлығы алаңға жүгіріп келеді: 5-6 рет ойын қайталанады.</p> <p>Ұсыныс: ойында тақ сан ойнаушылар қатысады, тәрбиеші де қатысады.</p> <p>Тәрбиешіде әртүрлі түсті жалаулар болуы керек: ойын қайталанғанда балалардың жалаулары аудысады.</p> <p>Ойыншықтар белгі бойынша өздеріне жұп таңдайды.</p>
--	--	--	--	---	--

					(дene шынықтыру)
					<p>"Кемпірқосақ" дидактикалық оыйны.</p> <p>Мақсат-міндеттер: балаларды түстер жүйесін қайталау; спектрдегі түстердің орналасуын бекіту; қабылдау қабілетін дамыту.</p> <p>Ойын барысы. Балалардан жауыннан кейінгі шығатын кемпірқосақты кімнің көргенін, онда қандай түстер бар екенін сұрап, ойын құралдарын тақтаға іледі, түстерді толық атын атап орналастырады. Жеке балалардың алдарына ойын құралдары</p>

					ұлестіріліп балалар өз бетімен жұмысты ұлғіге қарай отырып орналастырады. (қарым-қатынас іс- әрекеті, танымдық іс-әрекет, зерттеу іс- әрекеті)
Таңертеңгі жаттығу					<p>Сапқа тізілу, жүру, аяқ ұшымен, өкшемен, жүру, жүгіру (30-40сек), секіре жүріп жүгіру, жүру, тыныс алушы қалпына келтіру; бірнеше бағанға қайта құрылу.</p> <p>Жалпы дамыту жаттығулары (жіппен) кешені.</p> <p>1."Жіпті соз" жаттығуы.</p> <p>Бастапқы қалып: аяқ сәл алшақ, жіптің екі шетінен керіп ұстап, тәмен түсіріп тұру.</p> <p>1-2-жіпті жоғары көтеру, оған қарау.</p> <p>3-4- бастапқы қалыпқа келу, "тәмен"деу.</p> <p>2. "Бұрылу" жаттығуы.</p> <p>Бастапқы қалып: аяқ иық деңгейінде, жіптің екі шетінен керіп ұстап, иық бойында ұстап тұру.</p> <p>1- оңға бұрылу, қолды оң жаққа созу.</p> <p>2-бастапқы қалып, сол жаққа орындау.</p> <p>3. "Сәл отыру" жаттығуы.</p> <p>Бастапқы қалып: жіптің екі шетінен ұстап тұру.</p> <p>1-2-сәл отыру,арқаны түзу ұстап, өкшені көтеру, жіпті екі жағынан ұстаған қүйде қолды алға созу, басты тік ұстаяу.</p> <p>3-4-бастапқы қалып.</p> <p>4."Еңкею" жаттығуы.</p> <p>Бастапқы қалып: аяқ иық деңгейінде, қолды жіппен желке тұсында ұстаяу.</p> <p>1-жіпті ұстаған қүйде жоғары созу.</p>

	<p>2-онға енкею.</p> <p>3-бастапқы қалып.</p> <p>4- сол жаққа орындау.</p> <p>5. "Бұгілу, майысу".</p> <p>Бастапқы қалып: етпетінен жату, жіп тұра созылыңқы қолда.</p> <p>1-3-артқа қарай майысу, жіпті жоғары көтеру.</p> <p>4-бастапқы қалып.</p> <p>(дene шынықтыру)</p>			<p>Гигиеналық дағдылар</p> <p>Мақсат-міндеттер:</p> <p>дағдыларды жетілдіру:</p> <p>шанышқыны бас бармақпен және ортаңғы саусағыңызбен ұстап, үстіңгі жағынан сұқ саусағыңызбен ұстау.</p> <p>Шеберлікті шындаңыз: майды нанға пышақпен жағу.</p> <p><i>Көркем сөз</i></p> <p>Дос бол сабын, сумен сен,</p> <p>Жиі – жиі жуын сен.</p>	<p>Гигиеналық дағдылар</p> <p>Мақсат-міндеттер:</p> <p>екінші тағамды жеу қабілетін нығайту;</p> <p>майлықты қажетіне қарай қолдану қабілетін жетілдіру.</p> <p><i>Көркем сөз</i></p> <p>Хош иісті сабынның, Көбігіне малынып.</p> <p>Қолымызды жуамыз, Барлық кірден арылып.</p> <p>Кекөністі жуып жеп, Қайнаған су ішеміз.</p> <p>(мәдени- гигиеналық дағдылар, қарым-</p>
Таңғы ас					

				<p>Таңертең де, кешке де, Жуын күндіз – тұсте де. Су - тіршілік негізі, Онсыз өмір сүрмейсің. Гигиена егізі, Су деп және білгейсің. Су - табиғат байлығы, Өзен - көлге барғайсың. Кемі екі рет әр күні, Суға түсіп алғайсың. (мәдени- гигиеналық дағдылар, қарым- қатынас іс-әрекет)</p>	қатынас іс-әрекет)
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық				<p>Балабақшадағы дұрыс мінез-құлыш ережелері туралы әңгімелесу. Мақсат-міндеттер: нәтижелі ойлау және әрекет етуге</p>	"Кім не істеп жатыр?" сөздік оныны. Мақсат-міндеттер: балаларды өз ойы мен пікірімен белісуге

				<p>дағдыландыру. (қарым-қатынас іс-әрекеті)</p>	<p>машықтандыру; сини ойлауды дамыту. (қарым-қатынас іс-әрекеті)</p>
<p>Білім беру ұйымының кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекет</p>				<p>Көркем әдебиеттен оыйн-жаттығу "Сиқырлы тон" қазақ халық ертегісі. Мақсат-міндеттер: Балаларға қазақ ертегілерімен таныстыруды жалғастыру; өз пікірлерін ашықта, еркін жеткізе білуге үйрету; ертегі тыңдауға деген қызығушылықтарын арттыру, сөздік қорларын, тілін дамыту; алғырлыққа, тапқырлыққа тәрбиелеу.</p> <p>Музықадан оыйн-жаттығу "Балақан да алақан"</p>	<p>Дене шынықтырудан</p> <p>оыйн-жаттығу.</p> <p>"Жаз келді алақай!"</p> <p>Мақсат-міндеттер:</p> <p>Балаларды бір қатармен жүгіру;</p> <p>алға қарай 3-4 м қашықтыққа жылжу арқылы секіру;</p> <p>біектігі 40 см жіптің астынан қолды еденге тигізбей еңбектеу</p> <p>іскерліктерін жетілдіру; балаларда аяқтың ұшымен, өкшемен жүру дағдыларын қалыптастыруды жалғастыру;</p> <p>спортық ойындар арқылы кеуде</p>

				<p>Мақсат-міндеттер: Балалардың жеке қасиеттерін дамыту, өлеңдерді, әндерді нақышына келтіре айтуға дамыту. Бір- бірін сыйлауға, адамгершілік қасиеттерін жоғалтпауга тәрбиелеу.</p> <p>Сөйлеуді дамытудан ойын- жаттығу "Кемпірқосақ" жаттау. Шәймерген Әлдибекұлы.</p> <p>Мақсат-міндеттер: Балаларды көркем шығарманы мұқият тындауға; қойылған сұрақтарға жауап беруге; сұрақтар қоя білуғе үйретуді жалғастыру; өлеңді мәнерлеп айта білу қабілеттерін әрі</p>	<p>тұсынан қос қолмен допты бір-біріне лақтыру дағдыларын дамыту.</p> <p>Коршаган ортамен таныстырудан ойын-жаттығу "Кемпірқосақ жолымен"</p> <p>Мақсат-міндеттер: Жыл мезгілдеріне тән белгілерді, айлардың атаулары және олардың реттілігі туралы білімдерін тиянақтау, берілген дыбысқа арналған сөздер ойлап табуға, жалпылау мен жіктей білу дағдыларына жаттықтыру;</p> <p>логикалық ойлау қабілетін, сөйлеу қабілетін, зейінін дамыту; достыққа, ұқыптылыққа тәрбиелеу.</p>
--	--	--	--	--	---

				<p>қарай жалғастыру; есту, қабылдау, есте сақтау қабілетін дамыту; ойлау қабілеттерін дамыту: талдау, синтез, жинақтау; монологтық сөйлеуді дамыту; көркем шығармаларға деген қызығушылықты тәрбиелеу; ұжымда жұмыс істеуге үйрету; достарына қамқоршы болуға тәрбиелеу.</p>	<p>Сурет салудан ойын-жаттығу "Тұрлі-тұсті доғалар" Мақсат-міндеттер: Балаларды дәстүрден тыс тәсіл «дымқыл» бетте сурет салумен таныстыру; акварель бояуын қолдану дағдыларын бекіту; өз түсінгендерін, әдемі құбылыстарды түрлі бейнелеу құралдарымен, шығармашылық таныта отырып суреттеу біліктіліктерін дамыту; сурет салуға қызығушылықтарын арттыру, ұқыптылыққа тәрбиелеу.</p>
2- таңғы ас	Тағамның атауын есте сақтау, тазалыққа бейімдеу. "Тәбетіміз ашылды, ас болсын!" (мәдени-гигиеналық дағдылар)				
Серуенге дайындық	Балаларға өз киімдерін тануды, атауды, өз шкафын таңбалауыш арқылы табуды үйрету. (мәдени-гигиеналық				

	дағдылар, дербес әрекет)		
Серуен			<p>Бұлттарды бақылау (жаңбыр қалай пайда болады). (қарым-қатынас іс-әрекеті, танымдық іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) Мақсат-міндеттер: балаларға табиғаттағы су айналымы туралы түсінік беру; қорытынды жасауға үйрену. Экологиялық міндет: экологиялық таза ауа барлық тіршілік иелерінің тіршілігі үшін өте маңызды. Тұзету міндеті: "Бұлтты тарат" сөйлеу тынысын дамыту. Сұрақтар: - Жаңбырдан кейін шалшық қайды</p> <p>Бұлттарды бақылау (бұршақ қалай пайда болады) (қарым-қатынас іс-әрекеті, танымдық іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті) Мақсат-міндеттер: балаларды күбылыс - бұршақпен таныстыруды жалғастыру. Бұршақ қалай пайда болатынын айту: бұлттарға өте ыстық жерден қуатты жылы ауа ағыны әкелінеді. Мұндай реактивті реакция ылғалдың тамшыларын алады және алып кетеді. Биіктегі тамшылар қатып жерге асығады, ал ауа ағыны қайта лақтырылады. Бұл</p>

				<p>жоғалады? Суға не болады? Бұлт қайдан пайда болады?</p> <p>Егер балаларға жауап беру қын болса, онда өзендердегі, теніздердегі, шалшықтардағы және басқалардағы судың булануынан аuada әрдайым су буы болатындығын түсіндіріңіз, бірақ біз оны көрмейміз. Бу көтеріліп, көрінетін болады - бұлттар пайда болады. Олар кішкентай су тамшыларынан тұрады. Егер мұндай бұлт салқындаста, тамшылар бірге жиналып, үлкен, ауыр болып жерге түседі - жаңбыр жауады.</p> <p><i>Көркем сөз</i> Күзгі көк бұлт мен</p>	<p>мұз бөліктері ауырлап, ауа ағыны ұстай алмайтындей етіп жалғасады, олар еріп, жерге мұз бұршақтары сияқты шашылып үлгермейді. Бұршақ - бұл табиғи апат: ол егіндер мен өсімдіктерді құртады. Экологиялық міндет: судың әр түрлі күйлері туралы түсініктерді нақтылау.</p> <p><i>Көркем сөз</i> Ақсың, сұрсың қарасың, Қалқып қайда барасың?</p> <p>Жерге нөсер төгілсін Өссін гүлдер, көп егін. Гүл, гүл жайнап өсер көп Нөсерлетсөң нөсерлет.</p>
--	--	--	--	--	---

			<p>болам, Көтеріліп теңізден, Аспанға биік барамын, Қаласам қазір сендерге, Жаңбыр болып жауамын.</p> <p>"Құ түлкі" қимыл- қозғалыс ойыны. (дene шынықтыру)</p> <p>Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартына сай, әділ ойнауға, рөлді дәл атқаруға бейімдеу; зеректікке, шапшаңдыққа,</p>	<p>"Мысық пен тышқан" қимыл- қозғалыс ойыны. (дene шынықтыру)</p> <p>Мақсат-міндеттер: балаларды ойын шартына сай, әділ ойнауға, рөлді дәл атқаруға бейімдеу; зеректікке, шапшаңдыққа,</p> <p>жылдамдыққа машықтандыру;</p> <p>шыдамдылыққа, ұйымшылдыққа тәрбиелеу.</p> <p>Ойынға қатысушылар шеңбер құрып тұрады.</p> <p>"Мысық" пен "тышқанды" санамақ арқылы</p> <p>тағайындаиды. Ойын басталар алдында кейіпкерлер шеңбер сыртында бір-бірінен алшақ тұрады.</p> <p>Балалардың қалғаны</p>
--	--	--	---	---

			<p>көздерін жұмады, ал жүргізуші-педагог балаларды шенбер сыртында жүріп, кез келген баланы сәл түртіп қалады.</p> <p>Осыдан бері педагог таңдаған бала "қу түлкі" болып саналады.</p> <p>Ал ойыншы-балалар болса, жан-жақтарына қарап:</p> <p>"Қу түлкі, сен қайдасың?" - деп, үш рет сұрайды. Соңғы сұрақтан кейін бұдан бері жасырынып тұрған "қу түлкі":</p> <p>"Мен мындамын!" - деп дауыстайды.</p> <p>Осы жерден бастап, балалар жан-жаққа "қу түлкіден" қашып құтылу керек. "Қу түлкі" кімге қолын тигізсе, сол шетке шығады.</p>	<p>бір-бірінің қолын ұстап, шенбер жасай жүріп сөздерді айтады:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Мысығымыз момықай, <p>Жүреді аулада андамай.</p> <p>Тышқан көрсө - бас салады!</p> <p>Кім тышқанды құтқарады?</p> <p>Осы сөздерді айтып, балалар тоқтайды да "мысық" "тышқанды" қуалап кетеді.</p> <p>Балалар қол ұстасып, қажеті болса, қолдарды жоғары көтеріп, "тышқан" үшін ұяға жол ашып беріп жатады.</p> <p>"Мысық" ұяға кіріп кетсе, ары қарай өткізбес үшін, қолдарды төмен түсіріп, жолды жауып қояды.</p>
--	--	--	---	--

				<p>Еңбек: алаңды тазарту ұжымдық еңбегі. (еңбек іс-әрекеті)</p> <p>Мақсат-міндеттер: жалпы жұмысқа қатысу, жұмысты сонына дейін жеткізуге баулу.</p> <p>Козғалыстарды дамыту</p> <p>Жылттығулары: жүгірумен ұзындыққа секіру (кемінде 1м). (dene шынықтыру)</p> <p>Мақсат-міндеттер: ұшу ауқымын дамыту.</p> <p>Шығарылатын материалмен тәуелсіз ойындар.</p>	<p>Ойынға қатысушы балалар өте зерек болу керек, біресе қолдарды көтеріп, біресе түсіріп, "мысық" пен "тышқанның" қуаласпағын реттеп жату - басты міндеті. "Тышқан" ұсталынса, кейіпкерді аудыстыруға болады. Тышқан мен мысықтың диалогін қосуға болады.</p> <p>Тышқан:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Бұтақты да кемірдім, Кітапты да кемірдім, Мен осындаі жемірмін, Шиық-шиық, шиық-шиық. <p>Секектеймін ыршып та,</p> <p>Кезікпеймін қырсыққа,</p> <p>Ұстатпаймын</p>
--	--	--	--	---	--

мысыққа,
Тұқ-тұқ, тұқ-тұқ,
Қане, ортаға шық-
шық!
Мысық:
- Мияу!
Кім-ай, мынау
"шиық-шиық" -
демей,
"Шық-шық!" - дейді?
Бұл тышқанның
өнерін,
Қане, байқап көрейін.
Еңбек: гүлзарларды
суару. (еңбек іс-
әрекеті)
Мақсат-міндеттер:
ересектерге көмек
көрсету; өсімдіктерге
қамқорлық жасауға
үйрету.
"Сызықты баспа"
қымыл жаттығуы.
(дene шынықтыру)
Мақсат-міндеттер:
балаларды бір
бағытта, жылжи
отырып, екі аяқпен,

					<p>бағытты өзгертіп, секіруге дағдыландыру. Балалардың секіру жолы бойына әрқалай орналасқан шақпақтар немесе шенберлер салынады (немесе шенберлер төсөлінеді). Күрделенуі: 1) сызықтардан уақытқа жылдам секіруге шақыру. Шығарылатын материалмен тәуелсіз ойындар.</p>
Серуенниен оралу					
Тұскі ас				<p>Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: тамақтану кезінде балаларға ескерту: ұқыпты ішу, тамақпен ойнамау, тамақ ішкен кезде сөйлеспей.</p>	<p>Гигиеналық дағдылар Мақсат-міндеттер: мәдени-гигиеналық дағдыларын жетілдіру. <i>Көркем сөз</i> Нан – ардақты адал ас,</p>

			<p><i>Көркем сөз</i> Үсті-басым ұқыпты, Таза жүрем әрдайым. Жолатпаймын кірді мен, Тазалықты таңдаймын! (мәдени- гигиеналық дағдылар, қарым- қатынас іс-әрекеті)</p>	<p>Көрі, жас одан аттамас. Ақ дастархан ұстінде, Қол жумай оны ұстамас. (мәдени- гигиеналық дағдылар, қарым- қатынас іс-әрекеті)</p>
Күндізгі үйқы	Балалардың үйқысына қолайлыш жағдай жасау.			
Бірте-бірте тұрғызу, сауықтыру шаралары			<p>Әр баланың көңіл- күйін көтеріңіз, сөздермен ояту. Көркем сөз Ұйқымыздан тұрайық, Көзімізді ашайқ. Бізді күтіп тұрмайды, Жылдам алға басайық! (дене шынықтыру, қарым-қатынас іс- әрекеті)</p>	<p>Төсек жапқышын ауыстыруға қатыстыру: таза жайма салу, таза жастық қапшықты ауыстыру. Көркем сөз Түс мезгілі, түс мезгілі. Балапандар үйқыға кірісті. Балапандар көреді түсті, Ғажайып сиқырлы әлемді.</p>

					Балалар үйқыдан оянады. (дene шынықтыру, қарым-қатынас іс-әрекеті)
Бесін ас	Алдына қойған асқа назар аударту; дастарқан басында отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетіне баулуга бағытталған жеке-дара жұмыс; этикет ережелері. (мәдени-гигиеналық дағдылар)				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қараша және тағы басқа әрекеттер)			"Жыл мезгілдері" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың жыл мезгілдері туралы білімдерін бекіту, мезгілдерді атауларын үйрету (қыс, көктем, жаз, күз). Мезгіл өзгерістерін талқылау. Ойын барысы. Тәрбиеші балалардан жылдың қай мезгілі екенін сұрайды. Жыл мезгілі төрт бөліктен тұрады, әр бөлікке сәйкес мезгілдердің	"Жыл мезгілдері" дидактикалық ойыны. Мақсат-міндеттер: балалардың жыл мезгілдері туралы білімдерін бекіту, мезгілдерді атауларын үйрету (қыс, көктем, жаз, күз). Мезгіл өзгерістерін талқылау. Ойын барысы. Тәрбиеші балалардан жылдың қай мезгілі екенін сұрайды. Жыл мезгілі төрт бөліктен тұрады, әр бөлікке сәйкес мезгілдердің	Мұсіндеуден ойын-жаттығу "Сазбалышықтан жасалған «Ат» Дымково ойыншығы". Мақсат-міндеттер: Дәстүрлі халық өнерінің иесі ретінде Дымково жердімекен ойыншығымен таныстыру; ойыншықтың пайда болуы туралы, эстетикалық ерекшеліктері туралы таныстыру; балалардың танымдық белсенділігін және

				<p>ерекшелік карточкасы бар. Балалар жыл мезгілдерінің өзгерістері карточкасын алғып сәйкес келетін мезгілдерге қойып шығады (мысалы: қыс мезгіліне қар, шырша, аққала) т.б.</p> <p>(қарым-қатынас іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті, танымдық іс-әрекет)</p> <p>Еркін ойын: "Дауысынан таны". Ойын барысы. Шеңберде тұрған ойыншылардың бері ортаға шығып көзін байлайды да, ойын басқарушы болады. Ал қалғаны: "Секір, секір" деген кім, білгіш болсаң</p>	<p>шығармашылығын, көзben өлшеуін, ұсак қол маторикасын, нсте сақтау қабілетін дамыту.</p> <p>Шыдамдылыққа, ұқыптылыққа, бастаған ісін соңына дейін жеткізуге тәрбиелеу.</p> <p>(шығармашылық іс-әрекет)</p> <p>"Табиғат құбылыстарын ажыратып олардың қасиеттерін ата"</p> <p>дидактикалық ойны.</p> <p>Мақсат-міндеттер: қассиетіне қарай-қар мен жаңбырды ажыратса, табиғат құбылыстары жөніндегі білімдерін бекіту, қатты, жұмсақ, ериді, буга айналады.</p>
--	--	--	--	---	---

			<p>таба ғой. Тауып ал да, өзің кеп, сол орынды ала ғой, деген өлеңді айтып, шенберді айнала жүгіреді.</p> <p>"Секір, секір" деген сөзді мұғалім белгілеген окушы айтады. Балалар осыны айтып болған соң, ойын бастаушы көзін ашады да, "секір" деп айтқан баланы табуға тырысады. Тапса, айтқан бала ортаға шығады да, ойын басқарушы болады.</p> <p>Ойын осы ретпен жүргізіле береді.</p> <p>(дене шынықтыру)</p>	<p>Ойын барысы. Балаларға қар мен жаңбырдың суреттерін көрсетіп, олардың бір-бірінен ажыратып айту тапсырылады. Білімдерін анықтау барысында табиғат құбылыстардың қасиеттерін айтып берулері керек.</p> <p>(қарым-қатынас іс-әрекеті, зерттеу іс-әрекеті, танымдық іс-әрекет)</p> <p>Еркін ойын: "Күн мен тұн".</p> <p>Мақсат-міндеттер: балаларды ептілікке, жылдамдыққа тәрбиелеу.</p> <p>Ойын барысы. Балалар бірі "Күн", екіншісі "Тұн" тобы болып екіге бөлінеді.</p> <p>Олардың бір - бірінен</p>
--	--	--	---	--

					<p>бөлек, өз үйлері болады. Тәрбиешінің көрсетуі бойынша екі команда да жаттығулар жасап тұрады. Тәрбиеші "Күн" деп белгі берген кезде, сол топтың балалары үйіне жеткізбей қызып жетулері керек. Қолға түсken балалар қуушылар қатарына қосылады. Сөйтіп, ойын осылайша алма - кезек журіп отырады. Көп бала ұстаған команда жеңіске жетеді.</p> <p>(дene шынықтыру)</p>
Балалармен жеке жұмыс				<p>"Жұмбақты ойдан шығару" жаттығуы.</p> <p>Мақсат-міндеттер: балалардың ойлау, елестету, сөйлеу қабілеттерін</p>	<p>"Менің әжем" тақырыбында әңгімелесу.</p> <p>Мақсат-міндеттер: баланың сөздік қорын жақын туыстарын білдіретін</p>

				жетілдіру; дүниетанымын кеңейту. (қарым-қатынас іс- әрекеті)	жаңа сөздермен толықтыру. (қарым-қатынас іс- әрекеті)
Серуенге дайындық	Балалардың өз бетінше жүйелі киінуін бақылау. Жылдамдыққа, ұқыптылыққа баулу. (мәдени-гигиеналық дағдылар)				
Серуен				<p>Бұлттарды бақылау. Жаңбыр қалай пайда болады? (жалғасы). (қарым-қатынас іс- әрекеті, танымдық іс-әрекет, зерттеу іс- әрекеті)</p> <p>Мақсат-міндеттер: балалардың табиғат құбылыстарын бақылауға деген құштарлығын дамыту.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Неліктен жаңбыр жауып тұр? - Жаңбырдың қандай пайдасы бар? <p>Жұмбак Жабагыны ұшырдым,</p>	<p>Найзағайды бақылау. (қарым- қатынас іс-әрекеті, танымдық іс- әрекет, зерттеу іс- әрекеті)</p> <p>Мақсаты: балаларды ая-райының жағдайы, найзағайдың жақындау белгілері (қараңғы аспан, қара бұлт, найзағай, тыныштық және т.б.)</p> <p>бойынша анықтауға үйрету.</p> <p>Экологиялық міндет: найзағайдың жақындауының жәндіктер мен</p>

				<p>Жерге моншақ түсірдім. (Жаңбыр)</p> <p>Еркін ойын: "Ұшады - ұшпайды". (дene шынықтыру)</p> <p>Мақсат-міндеттер: зейінді дамыту, ауызша командаға реакция және мінез- құлықты реттеу.</p> <p>Барысы: балалар қатарда түр.</p> <p>Жүргізуші әртүрлі заттарды атайды және қолдарын жоғары көтереді.</p> <p>Балалар аталған зат ұшатын кезде ғана қолдарын жоғары көтеруі керек.</p> <p>Сонында мұлдем қателеспегендерді атап өтіңіз.</p> <p>Еңбек: құмсалғышты тазалау. (еңбек іс- әрекеті)</p> <p>Мақсат-міндеттер: еңбекқорлыққа,</p>	<p>құстардың мінез- құлқына әсерін көрсету.</p> <p><i>Kөркем сөз</i></p> <p>Найзағай оты жарқылда,</p> <p>Нөсер жауды селдетіп,</p> <p>Сайда сулар сарқырап</p> <p>Күн де ашылды желдетіл.</p> <p>Бұлтты түріп, жел қуып,</p> <p>Аспан шайдай ашылды,</p> <p>Жердің шаңын сел жуып</p> <p>Тозаң да ұшпай басылды. (С.Бегалин)</p> <p>Болжам</p> <p>- Күн көзін бұлт шалса, қыс қарлы, жаз жаңбырлы болады.</p> <p>- Күн қызыл шапаққа оранып батса, ертеңінде ыстық</p>
--	--	--	--	---	--

				<p>тазалыққа тәрбиелу.</p> <p>"Қаршыға мен қарлығаш" қимыл-қозғалыс ойыны.</p> <p>(дene шынықтыру)</p> <p>Мақсат-міндеттер:</p> <p>балаларды ойын шартын бұзбай,</p> <p>белгілер бойынша ойнауға,</p> <p>шапшаңдыққа тәрбиелу.</p> <p>Ойыншылар екі топқа бөлініп, екі бағытқа қарап, екі қатарға тұрады.</p> <p>Бұлардың бір қатары "Қаршығалар" да, екінші қатарындағылар "Қарлығаштар" болады.</p> <p>Бір ойыншыны санамақ арқылы басқарушы ретінде таңдайды.</p> <p>Басқарушы екі саптың арасымен</p> <p>болады.</p> <p><i>Жұмбақтар</i></p> <p>Бір нәрсе жоғарыда от жағып тұр,</p> <p>Дабылдан дабылын ол қағып тұр.</p> <p>(Найзағай)</p> <p>Тау тарс етсе тағы үркөр,</p> <p>Таудағы елдің малы үркөр.</p> <p>Қырдағы жылқы үркөр,</p> <p>Жортып жүрген тұлқи үркөр. (Күннің күркіреуі)</p> <p>Жардай дәулер соғысты,</p> <p>Жарқ - жүрқ етіп оқ үшты. (Бұлт пен найзағай)</p> <p>Еңбек: ағаштардан түскен ұсақ бұтақтарды жинау.</p> <p>(еңбек іс-әрекеті)</p> <p>Мақсат-міндеттер: еңбекқорлыққа, тиянақтылыққа</p>
--	--	--	--	--

			<p>ерсілі-қарсылы жүріп дауыстайды. Алдымен "қар..." дейді де, содан соң қалауынша "шығалар" немесе "лығаштар" деп қосады. Сол кезде бастаушы атын атаған топтағылар бытырай қаша жөнеледі де, аты аталмаған топ оларды қуалайды. Олардың міндеті - қашқан топтағылардың біреуін ұстап алу. Ұсталған ойыншы сол топқа өтеді. Қайсы топ қарсы топтың ойыншысын көп қосып алса, сол топ жеңеді. Балалардың тәжірибесі: желдің куші, бағыты. «Желді ұста»,</p>	<p>тәрбиелеу. "Бояулар" қимыл- қозғалыс ойыны. (дене шынықтыру) Мақсат-міндеттер: балаларды жүгіру бағытын өзгертіп, жылдамдықпен жүгіре білуге машықтандыру; құғыншы жете алмайтындей тырысуды, ептілікті, қозғалыс жылдамдығын дамыту; достыққа тәрбиелеу. Балалар "бояушыны" санамақ арқылы тандайды, қалғаны "бояуларды" сомдайды. "Бояулар" белгілі жерде тізіліп отырады (тұрады). Әрбір бала, ешкімге айтпай, өзіне бояу түсін тандайды, тек</p>
--	--	--	---	---

				<p>«Жылы және сұық жел», «Желді өзіміз жасайық» ойын-тәжірибелері.</p> <p>Балалардың еркін әрекеті.</p>	<p>"бояушы" сұраған кезде, өзі ойлап қойған түсті естіп, ойынға кіріседі.</p> <p>Педагог (кейін балалардың бірі)</p> <p>"бояуды сатушы" болып, "бояушы" бояуды сатып алуға келген кезде сұрақтар қояды:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Сәлеметсіз бе! Кім боласыз? <p>"Бояушы":</p> <ul style="list-style-type: none"> - Мен бояушымын, Үстімде боялған киімім. <p>Алыстан келемін, Бояу үшін теңге беремін.</p> <p>"Бояуды сатушы":</p> <ul style="list-style-type: none"> - Түсі қандай бояуды қалайсыз? <p>Осы кезде "бояушы" кез келген түсті айтады, сол түс болып өзін ойлаған бала сыртқа шығып,</p>
--	--	--	--	---	--

қаша жөнеледі. Ал диалог ары қарай жалғасады:

- Бояудың бағысы қанша?
- Бағасы бес (он, он бес, сегіз, бағасы тағы басқа) теңге.

"Бояушы" алақанымен "сатушы" алақанын келісілген сан рет қағады да, "бояуды қуалап кетеді. Егер "бояу" қашып, қайтып келсе, "бояушы" бояуды сатып алуға қайта келеді. "Бояу" ұсталынса, оны сомдаған бала "бояушы" болады. "Бояушы" балалар таңдамаған түсті айтса, өзге түсті қалауға мәжбүр болады.

"Кім жылдам?"

					(доппен) қымыл-қозғалыс ойыны. (дene шынықтыру) Мақсат-міндеттер: ептілікті дамыту, қымылдарды үйлестіру. Балалардың еркін әрекеті.
Серуеннен оралу	Өз шкафын белгі бойынша тауып алууды, өз киімін өзі шешуді, өз қажеттері жайында айтуды үйрету. (мәдени-гигиеналық дағдылар, дербес әрекет)				
Кешкі ас	Тағамның атауын есте сақтау, тамақтану рәсімін жақсы ниетпен қабылдауға бейімдеу. "Кешкі асты таза ішуді, әдепті бала болуды үйренеміз". (мәдени-гигиеналық дағдылар)				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қымылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қараша және тағы басқа әрекеттер)	<p>Кітап бұрышында: өткен тақырыптар бойынша суреттерді қараша, сипаттау; ертегілерді есте жаңғырту, кейіпкерлердің сөздерін қайталау. (қарым-қатынас іс-әрекеті)</p> <p>Музыкалық аспаптармен ойындар. (музыка)</p> <p>Өнер бұрышында еркін тақырыптарға сурет салу, жапсыру, мүсіндеу, құрастыру. (шығармашылық іс-әрекет, бейнелеу іс-әрекеті)</p> <p>Логикалық ойындар, басқатырғыштар, санамақтар, домино ойындары. Пысықтау. (танымдық іс-әрекет, зерттеу іс-әрекеті)</p> <p>Табиғат бұрышын зерттеу, салыстыру, танысу, пысықтау жұмыстары. (зерттеу іс-әрекеті, қарым-қатынас іс-әрекеті)</p>				
Балалардың үйге қайтуы (ата-аналарға кеңес)				Ата-аналарға кеңес: "Баланың белсенділігі - оның денсаулығының	Айна бір рет "Отбасы күнін" өткізу.

			кепілі".	
--	--	--	----------	--

Әдіскер: **А.А.Сулейменова**